

SLOVENSKI NAROD.

knjaja vsak dan večer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrta leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrta leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez listodobne vpošiljateljve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. Rokopisnice ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravitelstvo pa v pritličju. — Upravitelstvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Pisarne številke po 10. h.

Upravitelstva telefon št. 35.

Župana Hribarja predlogi in interpelacije v državnem zboru.

V zadnjem času je podal župan Hribar sledeče predloge ter interpelacije:

1. Glede obrtne organizacije.

Skrb za izvedbo obrtne organizacije po obrtnih združenjih je na Kranjskem jako nezadostna. Potreba bi bilo posebnega inštruktorja za to kronovino, potem pa tudi podpor za kurze v pouk zadržnim funkcionarjem, kakršni kurzi so bili na Češkem in Moravskem. Nadalje manjka slovenskih tiskovin ter obrazcev za poslovanje obrtnih združenj, kakor bi tudi imela biti naloga vlade, da preskrbi slovenska vzorna pravila za obrtne zadruge. Sedaj ni niti 50 združenj v celih deželi in nekateri politični okraji nimajo prav nobene. Glede na to predlagamo podpisani: »C. kr. vlada poskrbi naj na primeren način za izvedbo obrtne organizacije v kronovini Kranjski.«

2. V zadevi sposobnostnega dokaza za sodavinarje.

Visoka zbornica skleni: »C. kr. vlada se pozivlja predložiti državnemu zboru v kar najkrajšem času zakonski načrt, s katerim se naj iz razlogov, ki jih je navela »Zveza avstrijskih združenj izdelovalcev ogljikovokislih pijač« v Kremo na Dunavu v svoji spomenici z dne 16. marca 1905, za izdelovalce sodavice upelje sposobnostni dokaz.«

3. V zadevi naprave posebnega poslojpa za jetniške paznike v Ljubljani.

Jetniški pazniki sodnega dvora v Ljubljani morajo biti v službi vsak dan od 1/26. ure zjutraj do 1/27. ure zvečer; zgodi se pa tudi, da jim je zvečer ostati v službi celo do 8. ure. Poleg tega morajo opravljati po dvakrat na teden nočno službo. Večina paznikov je v 4. službenem razredu; med njimi je pa tudi 9 provizorično nameščenih. Le-ti dobivajo plače po 800—1000 K na leto. Ker so jetniški pazniki večinoma oženjeni, je naravno, da morajo vsled skromnih svojih plač in v oči gled draginji stanovanj v Ljubljani, stanovati v bližnjih vaseh ali pa vsaj na skrajni periferiji mesta. Vsled tega morajo po prestani itak jako mučni in težavni — službi napravljati še daljnjo pot do svojega stanovanja, katero je v najbolj-

ših slučajih po pol ure — če se ne več — oddaljeno od justičnega poslojpa v Ljubljani. Pazniki pridejo tedaj v najugodnejših slučajih po 7. uri zvečer domu in morajo vstati že ob polu 5. uri zjutraj, ako hočejo — kar je seveda njihova dolžnost in se od njih tudi strogo zahteva — priti pravočasno v službo. Rodbinsko življenje justičnih paznikov je tako vsled mnogih ur, ki jih morajo prebiti v službi, skoraj uničeno; imelo bi se jim torej vsaj omogočiti, da bi se zvečer in zjutraj mogli nekoliko dalje pečati s svojimi otroci. To pa je mogoče le tedaj, ako se jim poskrbi, da bodo mogli stanovati blizu uradnega poslojpa. Ker je pri justičnem poslojpu v Ljubljani dovolj prostora, bi bilo torej s človekoljubnega stališča priporočati, da se za justične paznike sezi- da posebno stanovanjsko poslojpe ter jim v najem oddajo stanovanja proti primerni mesečni odškodnini. Na ta način bi se tudi vsota, ki bi se v to porabila, ne le na primeren način obrestovala, temveč v teku let tudi amortizovala. Glede na to stavimo podpisani predlog: »C. kr. pravosodna uprava sezidaj pri justičnem poslojpu v Ljubljani posebno poslojpe za stanovanja justičnih paznikov ter jim oddajaj v tem poslojpu stanovanja proti primerni mesečni odškodnini v najem.«

4. Glede zgradbe interurbane telefonske proge na Gorenjskem.

Za napravo telefonske proge na Gorenjskem poteguje se že leta in leta interesi in gospodarska zastopstva. Potreba bi priznala tudi deželna vlada sama. C. kr. poštna uprava pa še do danes ni pristopila k izvršitvi dotičnega dela; temveč zavlačuje stvar z zahtevo, naj bi interesentje prispevali 30% k stroškom te naprave. Ako se pomisli, da bi imela telefonska proga vezati manjše občine, katerih finančno stanje ni prav sijajno, umevno bo, da te občine niso v stanu dovoljevati zahtevanih prispevkov. Ker je prav gotovo, da bo ta telefonska proga povzdignila trgovino, ter bo jako dobro služila tujskemu prometu, in skoro dvojbe, da se bo izplačala in da se zlasti ako se pomisli, da so se pristojbine za porabo telefona prav izdatno podražile, napravni stroški v kratkem amortizujejo. Glede na to predlagamo podpisani: »C. kr. vlada se pozivlja skrbeti za to, da se telefonska proga po Gorenjskem kar najhitreje izvrši, ne da bi se zahtevalo od interesentov in občin kakage prispevka k stroškom te naprave.«

5. V zadevi nadziranja vodovodov.

Na Kranjskem se je v poslednjih 15 letih napravilo jako veliko vodovodov. Tudi je izdelanih mnogo načrtov za vodovode v posameznih krajih dežele. Ti vodovodi imajo se izvršiti s pripomočki države v prihodnjih letih in so njih stroški proračunjeni na več milijonov kron. Dopravni vodovodi se izročajo v nadaljnje oskrbovanje in vzdrževanje občinam, ali, kjer rabi vodovod več občin skupaj, odboru, sestavljenemu iz teh občin. Naravno je, da vodovod potrebuje stalnega tehničnega nadzornika in vsakovrstnih poprav, ako se hoče, da redno funkcionuje. Kjer tega nadzorstva ni, morajo vodovodne naprave od leta do leta bolj propadati in končno popolnoma nerabne postati. Umevno je, da mora imeti država, katera je naprave vseh vodovodov z izdatnimi prispevki pospeševala, interes na tem, da ti vodovodi ustrezajo svojemu namenu in da se zabrani njihov propadanje. Zato bi bilo neobhodno potrebno, da se namesti pri c. kr. deželni vladi na Kranjskem posebna tehnična moč, katere naloga naj bi bila, vse vodovode v deželi od časa do časa pregledovati ter onim, ki imajo dolžnost vzdrževati jih, potrebne poplave predpisovati. Podpisani predlagamo torej: »Za nadziranje vodovodov in vodovodnih naprav v vojvodini Kranjski namesti naj se pri c. kr. deželni vladi kranjski poseben tehnični organ, ki naj se plačuje iz državnih sredstev in čigar naloga naj bo vse vodovodne naprave imeti pod stalnim nadzorstvom ter skrbeti za to, da se eventualno potrebne poplave izvršujejo pravočasno.«

6. Interpelacija do domobranskega ministra.

Dne 25. avgusta t. l. se je vršila na dvorišču gostilničarja Alberta Mašere v Kobaridu veselica, ki so jo priredili ondotni dijaki in korist fondu za spomenik pesniku Pagliaruzziu. Dva dni pred tem je dospel v Kobarid 4. domobranski polk iz Celovca. 11. kompanija tega polka je bila nastanjena v prostorih gostilničarja Alberta Mašere, v katere prostore se je prihajalo čez dvorišče. Videč te priprave stotnik te kompanije Oton Schreyer, se je začel spodtikati nad njimi; zahteval je celo, da naj se odpravljajo v plesišče, češ, da je njegovo moštvo ovirano v kretanju, in da bi se vsled veselice utegnili motiti v spanju. Ko pri prirediteljih veselice ni ničesar opravil in so le-ti njegovo neopravičeno zahtevo narav-

nost odklonili, se je znosil omenjeni stotnik nad njimi s tem, da je svojemu moštvu prepovedal udeležiti se veselice, rekoč: »dass die windische Bagage dort eine dramatische Vorstellung hat«. To potrdijo lahko vojniki omenjene kompanije; potrdi pa tudi lahko kobariški župan Josip Rakovšček, h kateremu je stotnik Oton Schreyer poslal drugega stotnika z opravičevanjem, da se je preneglil in s prošnjo, naj starejšinstvo ničesar ne stori v tej zadevi in naj stvari ne spravljaj v javnost. Glede na to, da to ni prvi slučaj nekvalifikovane žalitve slovenskega naroda iz častniških krogov, temveč, da imajo nekateri gosposke častniki navado znašati se nad moštvo slovenske narodnosti s tem, da ga žalijo v njegovih narodnih čutilih; glede dalje na to, da bi utegnili tako ravnanje nasproti moštvo, katero je vedno zvesto stalo za svojo zastavo in na nešteti bojšiških dokazala svojo hrabrost, imeti v resnih časih žalostne posledice; končno glede na to, da bi imela biti dolžnost gosposdov častnikov naše armade odgovorno vplivati na svoje moštvo in ne ravno v nasprotnem smislu, vprašamo podpisani: »1. Ali je ta slučaj znan Njegovi ekscelenci gosposdi domobranskemu ministru? 2. Če mu ni znan, ali se hoče nepristransko o njem poučiti? in 3. Ali hoče izdati strog ukaz, da se tako sramotni dogodki ne bodo več ponavljali?«

7. Interpelacija do domobranskega ministra.

Domobranski polk št. 4 iz Celovca je bil letošnje leto več mesecev na italijanski meji; v Celovec je ostal samo takozvani »Wachdetachment«. Od tega »detachementa« poročajo se glede obnašanja nekega častnika z moštvo naravnost neverjetne stvari. On je namreč svoje podrejene tituloval dosledno z »Rindvieh, Kerl, Schwein, Trottel, Hund«; samo človek mu ni bil nobeden. Slovence je vedno imenoval »Windische«, Italijane pa »Katzelmacher«. Dasi je vojaštvo prepovedano politkovati, vendar je ta častnik, katerega ime tukaj zadržujemo, a je Vašej ekscelenci vedno na razpolago, zanesel tudi politiko v vojašnico. Ko je pri nekem rezervistu zagledal užgalice »Ciril in Metodove družbe«, ga je vprašal vedno na razpolago, zanesel tudi politiko v vojašnico. Ko je pri nekem rezervistu zagledal užgalice »Ciril in Metodove družbe«, ga je vprašal takoj, zakaj ne kupuje vžgalice »Südmärker«; tudi mu je dokazoval, da ni Slovencev, temveč da so samo »Windischerji«. Cisto naravno je, da tako obnašanje nasproti moštvo ne budi veselja do vojaškega stanu in da sramotenje njihove narodnosti v sedanjih

dobi ljudske zavednosti ne povzdiguje v moštvo patriotičnih čutil, katera bi imela vso našo armado prevečati. Skrajno potrebno je torej, da se takemu ravnanju z moštvo in proti politikovanju, kakršno je dandanes v vojašnicah pri nekaterih častnikih žalibog na dnevnom redu, stori konec in podpisani vprašamo Vašo ekscelenco: »Ali je voljna izdati strog ukaz, da se kaj takega ne bo več ponavljalo?«

8. Predlog zastran uredbe službenih razmer nadzorovalnega osebja tabačne režije.

Visoka zbornica izvoli skleniti: C. kr. vlada se pozivlja, urediti čimprej službene razmere nadzorovalnega osebja c. kr. tabačne režije, in sicer v naslednjem smislu: 1. Namesto obstoječe razdelitve, po kateri se nadzorovalno osebje deli na pazniške kandidate in provizorične paznike, potem na definitivne paznike in na delovodje, naj ima nadzorovalno osebje c. kr. tabačne režije v prihodnje samo uradna naslova: delovodniški aspirantje in delovodje. 2. Službena doba delovodniških aspirantov naj znaša eno poskusno leto in štiri službena leta, na kar naj sledi imenovanje za delovodje. V poskusnem letu naj dobiva delovodniški aspirant po 20 K na teden, v štirih provizoričnih letih naj dobiva letne plače 1000 K in krajevnorazredno aktivitetno doklado. 3. Plačo delovodij je določiti po štirih službenoletnih razredih na 1200 K, 1400 K, 1600 K in 1800 K ter krajevnorazredno doklado. Pomikanje v višji razred se zgodi vsakih pet let. 4. Delovodjem je priznati poduradniški čin. 5. Delovodje imajo pravico do štirih štiriletnic po 100 K, ki se vstejejo v pokojnino. 6. Za delovodniške aspirante in za delovodje naj se izda službena pragmatika, ki naj določa: a) službeno dobo na 35 let; b) dopust, ki mora znašati vsaj 8 dni pri službeni dobi do 10 let, vsaj 14 dni pri službeni dobi do 20 let in vsaj 21 dni pri službeni dobi nad 20 let; c) odpravo tajne kvalifikacije; d) uvedbo popolnega nedeljskega počitka; e) odškodnino za čezurno, nočno in prazniško službovanje po 1 K 20 vin. za uro, in je pol ure računati kot celo uro; f) da morajo biti v disciplinarni komisiji svobodno izvoljeni stanovski tovariši. 7. Vdovske pokojnine naj znašajo vsaj 600 K na leto, prispevki za vzgojo pa 120 K na leto. 8. Pri oddaji uradniških mest v razprodajalnih skladiščih naj se jemlje ozir na delovodje, če so za to sposobni. 9. Za prevzema-

LISTEK.

Čez trnje do sreče.

Povest.

(Dalje.)

XI.

Dan na dan je hodila Pavla dolgo pot od gradiča do Medenove hiše. Vsakokrat se je pripravila, kako začne starega krošnjarja izpraševati zastran fotografije, a nikdar ni prišla do tega, ker je bil vedno kdo od Medenovih v sobi, ki ga ni mogla odstraniti, vpričo drugih ljudi pa seveda še omeniti ni hotela fotografije.

Pavla je sedaj še z večjo pozornostjo skrbela za krošnjarja, da se je okrepčal. Tudi je skrivaj pisala v Ljubljano, da bi vzeli krošnjarja v hiralnico, ker ji je zdravnik rekel, da mož ne bo več za delo, in ponudila se je, da bo sama plačevala nekaj za njegovo preskrbljenje, kajti da ne sme ostati v bližini njene mačhe, to se ji je zdelo neizogibno potrebno.

Končno se je vendar primerilo, da je prišla k Medenovim, ko je bila dekla sama doma. To je Pavla iz lahka odpravila iz sobe, da je mogla nemoteno govoriti s krošnjarjem.

Stari mož je sedel na postelji in si kratil čas s čitanjem knjige, ki mu jo je bila prinesla. S hvaležnim pogle-

dom je pozdravil Pavlo, ko je stopila k njegovemu ležišču in mu segla v roke. V tem pogledu je bilo toliko brezmejnega udanosti in hvaležnosti, da je več povedal, kakor bi bilo mogoče izraziti z besedami.

»Kakor vidim, ste se res popravili,« je izpregovorila Pavla. »Postali ste polnih lice in dobili ste zdravo barvo.«

»Vaše delo, plemenita gospodična, samo Vaša zasluga,« je rekel krošnjar in poljubil Pavli roko, ki je ni izpustil, dokler je stala pri njem.

»Ker ste tako dobri, da bodete sedaj lahko sami hranili svoje stvari, sem vam prinesla listino, ki ste mi jo dali spraviti,« je začela Pavla svoj že davno sklenjeni govor. Vzela je listino iz žepa in jo odprla. »Poglejte in prepričajte se, da sem vam vse nazaj prinesla, kar ste mi izročili.«

»Gospodična — jaz pa naj bi pregledoval —«

»Da, da, le preglejte,« ga je smešljaje silila Pavla »in če ste mi res tako hvaležni, kakor vedno pripovedujete, in če me imate res tako radi, kakor mi vsak dan prisegate, potem dovolite, da si vzamem nekaj za spomin na Vas.«

»Za spomin namé — kaj naj bi vam dal,« je otožno vzdihnil krošnjar. »Kar je moje, to ni vredno, da se tega dotakne Vaša roka. Svoje življenje bi dal za vas, gospodična, z radostjo bi je dal, pravo blaženstvo bi

bilo zame, če bi smel za Vas umreti. A kaj naj bi vam dal za spomin, tega res ne vem.«

»Pustite, da si sama izberem,« je z navidezno šaljivostjo vzklila Pavla. »Izbrala si bom nekaj takega, kar vam je ljubo. Račune vam pustim, tudi dokumente, tudi krošnje in škatljice s sladkorjem —«

Pavla se je postavila sredi sobe in se ozirala kakor bi premišljevala in iskala, kaj naj izbere. Potem je naglo segla po listino.

»To fotografijo mi dajte v spomin,« je rekla z odločnim glasom: »Ničesar drugega nočem. Ta slika me bo vedno spominjala na vas...«

Pavla ni mogla dalje govoriti. Stari mož je bil prebledel in je padel v postelji vznak. A čez trenotek se je že vzravnal. Z obema rokama je segel po fotografiji, ki jo je držala Pavla na prsih tako trdo, kakor bi je nikdar več ne hotela dati iz rok.

»Gospodična — prosim Vas — gospodična — bodite milostiva — pustite mi to sliko,« je prosil krošnjar.

»Ali vam je toliko do te slike?« je ostro vprašala Pavla. »Stara je in obledele.«

»Najljubša stvar mi je na svetu, edini spomin na pretekle dni, edina tolažba v moji žalosti,« je ihtel krošnjar. »Gospodična — s povzdignjenimi rokami Vas prosim — pustite mi to fotografijo.«

»Kdo pa je ta ženska, ki je tu na-

slikana, da vam je toliko za to podobno?« je vprašala Pavla kolikor mogoče brezbrizno, a trepetala pri tem po vsem životu in zadržano sapo čakala, kaj da odgovori stari mož.

Krošnjar je naslonil glavo na blazino in komaj slišno dihnil.

»Ta ženska, ki jo je toliko let iščem križem sveta, je moja hči.«

Pavla je stala sredi sobe, kakor okamenela. Zastala ji je kri, ni se mogla ganiti, ni mogla izpregovoriti, niti dihati ni mogla.

Njena mačha — hči kočevskega krošnjarja, ki je skoro za plotom umrl, kakor sestradan pes.

Trajalo je nekaj časa, predno se je Pavla zavedla in spoznala svoj položaj. V tem trenotku je pa že tudi premagala svojo silno razburjenost. Zavedala se je, da se mora delati mirno in brezbrizno, če hoče od krošnjarja izvedeti skrivnost njene mačhe.

S prisiljeno ravnodušnostjo je zopet stopila k postelji in se vsedla na stol, ki je tam stal.

»Kje pa je vaša hčer?« je vprašala »in zakaj jo iščete po vsem svetu — saj tako ste menda rekli?«

»To je dolga povest, gospodična, dolga in žalostna povest, ki vas pač ne bo zanimala. In tuda grda je ta povest, in nečem, da bi poslušali gradobije.«

Pavla je spoznala iz teh besed, da ji krošnjar neče povedati zgodovine svoje hčere. Te besede so ji pa

tudi pokazale, da je skrivnost njene mačhe velika in sramotna in zato še trenotek ni mislila, da odneha od svoje zahteve.

»Kar se vas tiče, me vse zanima,« je rekla z vso svojo ljubeznjivostjo Pavla in prišla starega moža za roko. »Rada vas imam. Ne iz umišljenja, ker ste siromak, star in slab, nego ker ste dobri in pošten. Če mi poveste, kaj je z vašo hčerjo, vam bom pomagala, da jo najdete. Moj oče ima mnogo znaneev v raznih krajih, in z združenimi močmi bomo vašo hčer laglje našli, kot vi sami.«

Starec je odkimal, kakor bi ne imel nič upanja, da se Pavline obljube uresničijo, toda Pavla se ni dala odpraviti.

»Vi ste stari in slabi,« je nadaljevala Pavla. »Če bodete morali zopet krošnjariti po svetu, je pač malo upanja, da najdete svojo hčer. Jaz pa bom dala fotografijo posneti in pomnožiti, razposlala jo bom po vseh mestih, obrnila se bom na oblastva.«

»Ne, ne,« je naglo vzklilnil krošnjar, kakor bi se bil ustrašil in potem hitro dostavil, »po oblastvih pa že nečem iskati svoje hčere.«

Pavla ga je pogledala, kakor bi hotela z njegovega obraza čitati, se-li boji, da bi oblastva iskala in našla njegovo hčer ali pa hoče le hčer obvarovati sramote.

»Pa pustimo oblastva pri miru,« je rekla Pavla. »Saj imamo dosti

nje tabaka naj se namesto finančne straže uporabljajo delovodje.

Pismo s Hrvaškega.

Upanje na sporazumjenje splevalo po vodi. — Nadaljna borba.)

Zagreb, 31. oktobra.

Kakor sem vam dokazoval v zadnjih dopisih — situacija za hrvaško delegacijo pri otovitvi peštanskega parlamenta ni bila prav nič v ugodni luči. Ko je bila železniška pragmatika vzakojena ter so delegatje prišli iz parlam., je bilo upanje, da nastanejo na jesen za ogrsko vlado razne težavne komplikacije od strani Avstrije, narodnosti in socializmov. Toda Madžari t. j. vladujoča kasta je še vedno znala prebrtoviti vse te težave ter nadaljuje svojo umetno vladanje. V sled nagode z Avstrijo je Hrvaška zopet prodana, ravno tako tudi vse notranje reforme Ogrske, s katerimi se je hotelo potisniti madžarski šovinizem, na milost in nemilost aristokratski in klerikalni kliki.

A ta klika je, ker zna brutalno in brezobzirno do skrajnosti izrabljati državno oblast v svojih rokah, močna in preveč močna, da bi jo morda premagala sama hrvaška delegacija, pa bodisi tesno spojena z nemadžarskimi narodnostmi.

Mnogo se v časopisju pretresa vprašanje zveze nemadžarskih narodnosti na Ogrskem s Hrvati, in mnogi mislijo, da bi madžarski nadvladni odzvonilo s tistim časom, ko bi se izvršila taka zveza. Kaj takega more trditi le tisti, ki ne poznata razmer na Ogrskem. Hrvatom in narodnostim ni treba šele sklepati nekako sporazumjenja, temu da le enako delujejo, enako odbijajo Madžare. A vendar se ne more govoriti o kakšni formalni koaliciji, v sled katere bi ta dva kluba vse skupno izvrševala. Kadar so delali Hrvatje znano obstrukcijo ter je kateri nemadžarski poslanec vstal ter makar le mimogrede odobril postopanje Hrvatov v njihovi borbi, nastala je takoj na strani Madžarov nepopisna graja. To jih je najhujše razdraževalo. S tem so se narodnostni poslanci izpostavili najhujšemu maščevanju Madžarov, in brez nade na pomoč od Hrvatov. Mi smo namreč državopravno ločeni, oni imajo svojo avtonomijo, a mi brez oškodovanja zase ne moremo direktno vplivati na ogrske razmere. Digi smo pač tedaj in moremo se danes skleniti kompromis z ogrsko vlado, potem pa bodemo znotraj Hrvaške uživali državljanske svobodščine, dočim nemadžarske narodnosti ostanejo še nadalje v madžarskem žrelu izpostavljeni preganjanju, dokler bi se naša delegacija iz ne samo razumljive oportunitete, temu tudi na temelju zakona (nagodbenege) ne bi mogla zavzeti za nje ter jim povrtni milo za drago.

Zato morejo nemadžarske narodnosti in naša delegacija iti naprej le vzporedno, provzročati morejo vsaka od svoje strani udarce današnji madžarski vladi, toda o kaki skupni taktični akciji ne more biti govora zategadelj ne, ker bi niti trdno spojeni ne mogli tako kmalu zdrobiti vlado. Ker je tedaj bila situacija za borbo naše delegacije znatno poslabšana, nastalo je težavno vprašanje, kako pot naj krene, kako naj uspešnejšo borbo naj vodi v Pešti.

Naš položaj otežuje še tudi notranja nesložnost delegacije, kar se pri presojevanju položaja ne sme zamlčati. V naši delegaciji so še vedno močni elementi hrvaške stranke prava, ki se z vsem scem niso od-

znanec, ki nam bodo radi pomagali iskati vašo hčer. Kaj si nič ne želite, najti svojo hčer?

»O, da,« je dejal krošnjar iskreno. »To je edina želja, ki jo še imam. Samo enkrat bi jo še rad videl, samo enkrat, potem bi lahko mirno umrl.«

»Zdaj pa zahtevam, da mi vse poveste,« je odločno rekla Pavla. »Če sem vam že rešila življenje, hočem tudi, da najdete še svojo hčer. Torej — govorite. Kaj je z Elviro?«

Krošnjar je planil pokonci in ves zbeigan zakričal:

»Elvira — gospodična — od kod veste to ime. Vi nekaj veste o moji hčeri. O, govorite! Prosim vas, gospodična govorite.«

Pavla je čutila, da se je v preagljenosti izdala in da ne more tega prekljucati.

»Zdi se mi, da nekaj vem,« je končno rekla, »a če mi vi ničesar nečete zaupati, vam tudi jaz ničesar ne povem.«

Trdo, skoro neusmiljeno so se glasile te besede.

»Gospodična, blaga, plemenita gospodična...«

»Ali mi hočete povedati kar sem vas vprašala? Če ne je bolje, da kar grem.«

Pavla je ostala in segla po klobuku. Tedaj pa je stavec s sklenjenimi rokama prosil.

»Gospodična — prosim vas — ostanite, vse vam povem, vse.«

(Dalje prihodnjaj.)

ločili za aktivno pozitivno politiko. V teh elementih še vedno dremljejo stare pravaške tradicije pasivite napram Pešti, in vedno so pripravljene, da se izrečejo za geslo: Pojdimo domov! Odcepimo se od Ogrske! Kakor da bi se s samo proklamacijo te devize že tudi zares — odcepili od Ogrske!

Naša delegacija bi morala biti celotna skupina, ki bi zavestno stojela na zakonitem temelju si v prvi vrsti prizadevala, da obrani, utrdi z zakonom zajamčeno avtonomijo, da okrepi — seveda v neprestanem potegovanju z Madžari — našo gospodarsko moč, a potem se pošteno preide na razširjenje političnih pravic. Ta misel res tudi prevladuje v delegaciji z močjo svojih razlogov, toda ako bi se vsi zavedni končno tudi odločili za takšno taktiko, ne pa da jo poskušajo le kot nekaj eksperiment, nato pa zopet zapadejo v drugo taktiko, ne bilo bi toliko razočaranja, depresije, ako se pokaže majhen oblaček, ako se ne more takoj vsega doseči. Kakor stoji stvari sedaj, mora naša politika obstajati v tem, da s pravo taktiko silimo Madžare, da pomalem popuščajo sedaj tu, sedaj tam, da jim kos za kosom jemljemo, kar je našega vsaj po besedilu zakona!

Ko je delegacija sedaj prišla v Pešto, poskušala je novi teren z interpelacijami. Za kulisami šele med posamnimi poslanci z ene in druge strani se je poskušalo, da se najde formula, da se morda pride do kompromisa.

* * *

Kakor poročajo iz Budapešte, je ministrski predsednik Wekerle še v torek pred sejo mislil, da pride do kompromisa s hrvaško delegacijo. Pripravil se je namreč premeteno na vsako eventualnost, zato zahteva proračunski provizorij za 4 mesece, ker se boji, da se bo razprava o nagodbi umaknila, in ostati bi znal brez proračuna. Za proračunsko razpravo je odredil samo dva dneva. Ali obenem pride v parlament ter sliši govoriti Supila madžarsko, ki napoveduje boj vladi, ker je pohodila pakt z našo koalicijo, da ne bo posegala v državno-pravno vprašanja ter ne predloži železniške pragmatike, a potem nam je poslala Rakodezajja.

Kakor je bil poprej delegat Supilo najzaupnejša oseba pri madžarskih ministrih ter je reševal vse diplomatske spore, sklepal zveze med ogrsko vlado in Hrvati, tako je sedaj najbolj sovražena prikazen pri Madžarih. Madžari namreč mislijo, da jih je Supilo z reško resolucijo prevaril, ker so Madžari smatrali, da je naša koalicija madžarofilska ter da bo ustrezala njihovim madžarizatorskim namenom še bolj kakor bivši madžaroni. V tem so se res Madžari grdo zmotili. Zato so že večkrat očitali, da Supila za vedno izključujejo iz vsakršnih dogovorov za bodočnost.

Tako je mogoče, da je Wekerla razdražil najbolj baš pojav Supila, zato se je takoj za njim vzdignil ter z zofizmom starega državnika zavl vsa dejstva in z drznostjo pravega Madžarja zavrnil vse argumente o našem pravu. Ne ogrska vlada, temu uprava hrvaško-srbske koalicije se je izneverila svoji dani besedi, odkrila je nevarne tendence, je dokazoval Wekerle. Zopet te tendence! Wekerle je očital naši koaliciji, da je ustvarila na Hrvaškem »hrvaško-srbski narod«, dočim je po zakonu priznan le eden hrvaški politični narod. S tem je hotel vreči vado proti našim frankovcem, razpihniti neslogo med Hrvati in Srbi, kar bi Madžarom tako zelo ugajalo. A ta izmišljina o hrvaško-srbskem narodu odkriva baje tendence koalicije preko meje. — Tedaj veleizdaja, koketiranje s kraljevino Srbijo, jugoslovanstvo. No Wekerle se vara, to pri nas ne uživa več, za to se pri nas nihče več ne grabi. Končno je Wekerle razkrival svojo ljubezen napram madžaronom, tem edinim »prijateljem Ogrske«, ter je hotel tako pokazati obenem svojo zadovoljnost, da jih je ogrska vlada lansko leto tako lahko zapustila, a na drugi strani jih je hotel osokoliti, da se že vendar enkrat zberemo okoli Rakodezajja ter ustanove tako dolgo zaželjeno »ministrsko stranko«.

Da pa vendar pri tem Wekerle računa na mnoge člane koalicije, dokazuje njegov vzklj pri govoru dr. Popoviča, ki je odbijal Wekerlejeve napade na koalicijo. Nisem proti celi koaliciji, temu le proti enem u n j e n e m u d e l u! Madžari se potemtakem še tolažijo, da bodo morda s Srbi in s člani koalicije izven stranke ter z madžaroni zvarili eno stranko! A o tem seveda ne more biti govora. Dr. Popović je predlagal Wekerleju, ki ne veruje, da koalicija zastopa večino naroda, naj ukrene, da se razpusti hrvaški sabor ter se razpiše nove volitve, in to bo najboljše merilo!

Nade za kak kompromis so se vsaj za sedaj izjalovile. Ostane boj! To je pri nas vsekakor popularneje, toda do katerih mej in kako dolgo se bo ta borba držala, to je drugo vprašanje. Upamo najboljše.

Delna ministrska kriza.

Dunaj, 3. novembra. Sedaj je gotovo, da stopita dr. Fořt in grof Auersperg iz ministrstva, dočim dr. Pacák ostane na svojem mestu. Poljedelsko ministristvo prevzame vodja čeških agrarcev posl. Prašek, dočim prevzame trgovinsko ministristvo do končne preosnovne ministrstva ministrski predsednik baron Beck. Grof Auersperg postane baje namestnik na Nižje Avstrijskem, ker bo dosedanji namestnik Kielmansegg imenovan za gubernatorja zemljiške kreditne banke. Dr. Fořt postane baje predsednik dunavske parobrodne družbe. Tozadevno cesarjevo lastnoročno pismo izide prihodnji četrtek.

Praga, 3. novembra. Dočim razpravljajo češki izvrševalni odbori v Pragi in Brnu o nagodbi, parlamentarnem položaju in ministrski krizi, posvetuje se ministrski predsednik z zastopniki nemških strank in poljskega kluba o istih vprašanjih, posebno o tem, ali se naj preosnova ministrstva že sedaj izvrši na širši podlagi. Posebno dolgo je konferiral večeraj ministrski predsednik z Bilińskim, ki ga je smatrali za bodočega finančnega ali pa železniškega ministra. Ali se delna ministrska kriza reši že prihodnje dni, je odvisno od čeških agrarcev.

»Hlas Naroda« poroča, da si ministrski predsednik prizadeva, pregovoriti dr. Fořta in dr. Pacaka, naj bi ostala v ministristvu do novega leta. S tem se strinja tudi cesar, ki do takrat ne želi sprememb v ministristvu.

Glasi lo poslance K lo f a č a »Česke slovo« poziva načelnike vseh čeških strank v državnem zboru, naj skličejo vse češke poslance k skupni seji na Dunaj za prihodnji torek, da se določi končno razmerje Čehov napram vladi, oziroma nagodbi.

Hrvati in Madžari.

Budimpešta, 3. novembra. Proračunska debata se vleče brezkončno. Sedaj se je med kontra-govornike vpisal tudi posl. L e n g y e l. Ogrska vlada razglasa v lastno tolažbo, da hrvaški poslanci nimajo namena obstruirati nagodbe. Govorilo bo še deset hrvaških poslancev. Prvi med njimi bo govoril bivši seikijski načelnik R o j c. — Obenem se razglasa, da namerava vlada spremeniti poslovnik ter se ne bo plašila nobenega sredstva, da onemogoči obstrukcijo hrvaških in narodnostnih poslancev.

»Az Ujság« poroča, da se skliče hrvaški sabor v mesecu decembru. Političnim krogom se vest ne zdi verjetna, dokler se banu Rakodezaju ne posreči sestaviti večine.

Zagreb, 3. novembra. Starčevićanci imajo prihodnji četrtek velik shod. Na dnevnem redu je tudi nagodba in splošna volilna pravica.

Hrvaški delegatje v peštanskem parlamentu so izvolili poseben odsek, ki naj skrbi za trajni stik z jugoslovenskimi poslanci dunajskega parlamenta. V ta odsek so bili izvoljeni poslanci: dr. Tuškan, dr. Surmin, Pribičević in Zagorac.

Trgovinska pogajanja s Srbijo.

Dunaj, 3. novembra. Pogajanja se vlečejo zelo počasi. Dasi se je prvo branje že izvršilo, vendar se še niso podrobno razgovarjali o tarifnih pozicijah. Srbski delegatje so vzeli molče na znanje, da je uvoz žive živine iz Srbije v Avstro-Ogrsko izključen. Pod katerimi pogoji se bo smela uvažati zaklana živina, o tem se še ni razpravljalo.

Vstaži v Macedoniji.

Sofija, 3. novembra. V vilajetu Skoplje je bilo zadnje dni umorjenih 13 Bolgarov. Baje so umore izvršili srbski vstaži. Nedavno je prišel v Skoplje načelnik srbskega generalnega štaba ter hotel potovati v Prištino, toda turške oblasti so mu potovanje prepovedale, ker ga imajo na sumu, da je v zvezi z vstaži.

Ižel je sultanov ukaz, da se ustanovi v Solunu šola za policaje. Za začetek je sprejetih 75 frekventantov. Skrajni čas je že bil, da se izvede tudi ta del reformne akcije, ker so dosedanji policajski popolnoma nesposobni, deloma skrajno sumljivi elementi, ki so navadno v zvezi s hudodelci. Policijsko šolo bo vodil Belgijec Bureanbey.

Na konferenci inozemskih orožniških častnikov se je sklenilo, da se preganjanje vstašev poveri le orožnikom, ker so turški vojaki za ta posel premalo izobraženi. Seveda se mora število orožnikov znatno zvišati. Administrativno vodstvo orožnikov prepusti Hilmi paša poveljniku De Georgis paši. Prebivalstvo se razoroži.

Volitve v rusko dumo.

Petrograd, 3. novembra. Do večeraj zvečer so bili znani sledeči volilni rezultati: Izvoljenih je bilo 395 poslancev, med tem 189 desničarjev in monarhistov, 113 oktoberistov in

zmernih, 4 člani mirne obnovitve, 32 kadetov, 14 poljskih narodnjakov, 6 mohamedanov, 10 socialnih demokratov, 24 levičarjev in 2 divjaka. 47 poslancev se še voli.

Francoska politika.

Pariz, 3. novembra. Vlada je pripravljena pritrditi predlogu carinskega odseka, naj bi se pred revizijo celotnega carinskega tarifa iz leta 1892. ne pričela nikaka trgovinska pogajanja z inozemstvom.

Narodni odbor socialistične stranke je povodom najnovejšega razkola v stranki imel velik shod, ki je soglasno sklenil, da se izreče poslancem, ki so se udeležili sprejema socialistom izneverjenega ministra Brianda, javno nezaupanje.

Punti v nizozemskih kolonijah.

London, 3. novembra. Na otoku Floesu so domačini napadli 19 mož močno nizozemsko patroljo ter vse pobili. Nadalje so puntarji napadli vas Endeh ter pomorili osem žensk in več otrok. Punt se čimdalje bolj širi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani 4. novembra.

— Običinski svet ljubljanski ima v torek, dne 5. t. m. ob 5. popoldne sejo. Na dnevnem redu javne seje so: Naznanila predsedstva in poročila glede ustanovitve, odnosno obnovitve obrtnege odseka občinskega sveta; o županovem dopisu v zadevi premembe nekaterih sklepov glede pogojev doneska mestne občine k prezidavi južnega kolodvora; o dopisih mestnega magistrata glede prodaje mestnege zemljišča parc. št. 107 Kapiteljsko predmestje in parc. št. 450/2 v Spodnji Siskji; glede prodaje neke mestne senožezi ob Tržaški cesti in glede ponudbe za prodajo zemljišča v kat. občini St. Petersko predmestje št. 297; o prošnji najemnika mestne kopeli v Koleziji za odpis najemščine in podaljšanje zakupne dobe; o uspehu 42. žrebanja srečk mestnega loterijskega posojila; o nenadni škontraciji mestne blagajne; o prizivu Ferdinanda Staudacherja glede trotoarja ob novo zgrajeni vili v Nunkih ulicah; o prošnji vnanje šole pri Uršulinkah za brezplačni električni tok in za napravovo novega hodnika pred šolskimi sobami; o porabi izredne dotacije za nakup zgodovinskih zemljepisov na mestni slovenski dekliški osemrazrednici; o oddaji cesar Franc Jožefove ustanove za realce; o dopisu mestnega magistrata glede utesnitve prekopavanja na trgu in o prošnji prodajalcev sadja v tej zadevi; o prošnji zadruge gostilničarjev in kavarnarjev za dovolitev godbenih avtomatov do polnoči, oziroma do 2. popolnoči; o ugovoru gostilničarske zadruge proti podelitvi koncesije Antonu Bizjanju za točenje kave in čaja; o delovanju »Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva« v III. četrtletju; o prošnji delniške družbe »Union« za odpis večje porabe vode; o prošnji posestnika A. Sušnika za odpis večje porabe vode; o prometnem uspehu cestne električne železnice v Ljubljani za prometno leto 1906. Na dnevnem redu tajne seje so: Predsednika naznanila in poročila o neki prošnji za podaljšanje 3% državnega potresnega posojila; o prošnji nekega policijskega uslužbenca za podporo.

— Politična predstava v »Unionu«. Klerikalci skrbje za zabavo svojih ljudi. Vsa čas prirede kak shod ali kak drugi »špas«. Za večeraj je bil sklican shod v »Unionu«. Vabili so na ta shod z listki kakor v kak cirkus. Scenerija je bila običajna in videti je bilo tudi vse tiste obraze, ki se zbira- ro na klerikalnih shodih. Tu intam kak boljši človek, drugače sami klerikalci, pristni klerikalci, ljudje, katerim se od daleč pozna, da so klerikalci. Predstava je bila prav mična. Kar je v »Krapanu« Luca, kar je v »Bratu Martinu« osel, to je bil na tem shodu dr. Šusteršič, namreč tista moč, ki je hvaležno občinstvo zabavala. Šusteršič je skakal, brcal, tulil, zabavljal, blaznel in norel, tako da so ljudem od smeha silile solze v oči. V sirovosti in podlosti je Šusteršič prekosil samega sebe, a drugače je bil malo originalen. Pravil je o belokranjski železnici le to, kar smo že čitali v skofevem listu. In to mu je pokvarilo efekt. Ljudje so se razšli razočarani. Pričakovali so, da jim pove Šusteršič kaj novega, a podajal jim je samo pogreto zelje. Zato so se tudi razšli, ne da bi bili »govorniku z Dunaja« izkazali svoje priznanje za njegov nastop. Luceo so nekoč na šentpeterskem predmestju venčali, brata Martina oslu so na Dunaju priredili ovacije, v Ljubljani pa so sicer tako hvaležni klerikalci brata Bonaventure — govornika pustili oditi, ne da bi ga dvignili na ramena in nosili po dvorani, kakor bi bil pač smel pričakovanja. Bržčas ni bila rečija v pravih rokah.

— K gimnazijskemu vprašanju.

Klerikalno izdajstvo ni škodilo samo vsemu narodu, ampak tudi slovenskemu dijaštvu I. državne gimnazije na najboljčnejši način. Na I. državni gimnaziji se mora zgoditi velik prevrat, kajti del učiteljskega osebja, ki je sedaj poučeval na tem zavodu, mora na II. državno gimnazijo. Človek bi mislil, da bodo postavljeni tja nemški profesorji, a temu ni tako. Tudi slovenski morajo zapustiti I. državno gimnazijo in dijaki dobe zopet nove, kar gotovo slabo vpliva v vseh ozirih. Najškandaloznejše je pa to, da tu zopet odločujejo osebni Schwarz-Kalteneggerjevi interesi. Kajti čuje se namreč, da bo zato, da sinček Schwarz in Kalteneggerjev ne spremeni ordinarija, dr. Tomišek prestavljen na nemški zavod in izvrstni prof. dr. Tomišek je žrtvovan vladnemu terorizmu, ker je tako dobro za privatne koristi deželno-predsednikovega sina. Koliko časa bomo še prenašali take skandale? Koliko časa naj trpimo še vsled izdajstva klerikalno-nemške koalicije. N

— Na skupščini »Narodne stranke za Štajersko«, ki je bila večeraj v »Narodnem domu« v Celju, so bile po delegatih zastopane vse okrajne organizacije. Vdeležencev je bilo okoli 500; zlasti številno je bil zastopan kmetijski stan. Na zborovanju je vladalo veliko navdušenje in vse resolucije so bile po stvarni debati sprejete soglasno. Splošno se je opazalo, da se shoda niso udeležili takozvani prvaki. Obširneje bomo poročali o shodu jutri.

— Narodna delavska organizacija je priredila večeraj tri javne shode v tržaški okolici. Pri sv. Križu se je udeležilo shoda okoli 500 ljudi. Prišlo je tudi na shod nekaj socialistov, ki so hoteli delati zgago, kar pa se jim ni posrečilo. Ko pa so uvideli, da je njihov trud zaman, so odšli in shod se je vršil v najlepšem miru in redu. Na shodu pri Sv. Ivanu je govoril med drugimi tudi kaplan Čok. Rekel je, da se sicer strinja v bistvu z načeli narodne delavske organizacije, vendar pa mora zahtevati pojasnila, kakšno stališče zavzema organizacija napram veri. Predsednik dr. Mandić mu je odgovoril, da smatra narodna delavska organizacija vero za tako sveto stvar, da je ni smeti mešati v politične boje. Vera spada v cerkev in se ne sme izrabljati v politične svrhe. Na shodu v Skednju je bilo okoli 1000 ljudi. Zborovanje je bilo docela mirno, ker si socialisti niti blizu niso upali priti. V Pulju je bil večeraj ustanovni zbor narodne-delavske organizacije. Za predsednika je bil izvoljen g. Lacko Križ.

— Volitev župana in podžupana v Ptuju. V sredo se je vršila v Ptuju nova volitev župana in podžupana, ker sta zadnjič izvoljena Ornič in Steudte odklonila izvolitev. Bila sta znova izvoljena in sta izvolitev sprejela. Seveda je bila odklonitev uprizorjena, da so Ornič kadili, češ, da brez njega obstoj Ptuja ni mogoč!

— Profesorska vest. Bosenski srednješolski profesor g. Vekoslav Radmilović sme ta mesec hospitirati pri jezikovnem in zgodovinskem pouku na tukajšnji I. državni gimnaziji, realki in gimnaziji v Kranju.

— Iz davčne službe. Davčni asistent g. Rajko Mlejnik je premeščen od davčnega referata v Kamniku k davčnemu referatu v Ljubljano.

— Iz davčne službe na Štajerskem. Od vojakov se vrnivši davčni asistent Fr. Čuš je pridlejen v Šmarje pri Jelsah, davčni praktikant Avg. Makoter pa v Maribor.

— Iz železniške službe. Postajenačelnik na Javnorniku, stavbeni pristav g. Jakob Koch je premeščen v Prvačino, železniški oficijal g. Josip Tomandl pri železn. gradbenem vodstvu na Jesenicah je pa dodeljen novemu trasovalnemu oddelku v Novem mestu.

— Šolske vesti. Učitelj g. Rajko Božič v Mengšu je dobil zaradi boleznega dopust, na njegovo mesto pa pride kot supletinja izprašana učiteljica gđe. Ana Zarnik.

Dr. Jos. vitez Tonkli. Po večletnem bolehanju je umrl v Gorici mož, ki je nekdanji igral v slovenski javnosti veliko vlogo, dr. Josip vitez Tonkli. Pokojnik je bil mnogo let politični voditelj goriških Slovencev. Bil je deželni poslanec goriški in državni poslanec. Ministrski predsednik grof Taaffe mu je za njegove politične usluge izposlal red železne krone, in z njim združeno plemstvo, še prej pa je pokojnik dobil Franc-Jožefov red. Več let je bil umrl namestnik goriškege deželnege glavarja, član državnega sodišča in upravni svetnik avstro-ogrškega Lloydja. Ko je prišlo na Goriškem do razpora, se je umrl Tonkli postavil na staroklerikalno stališče in je to plačal s svojo politično eksistenco. Od tedaj, zlasti odkar je bil bolan, se ni več bavil s politikom, sedaj o njegovi smrti pa razpošljal njegov sin — samonemške parteliste.

Iz gledališke pisarne. Repertoire za tekoči teden sledede: jutri, v torek, (par) se uprizori četrti Audranova opereta »Punka«, v četrtek (nepar) se poje Masseneta velika opera »Manon«, v soboto (par) se ponovi Grillparzerjeva žaloigra »Prababica«. V nedeljo, 10. t. m. se uprizori v Celju burka »Dva srečna dneva«.

Slovensko gledališče. Snoch smo videli premiero Grillparzerjeve »Prababice« v Vlad. Levstikove prevodu. Stara je ta »Prababica«. Leta 1817. so jo dali prvkrat na dunajskem dvornem gledališču in donesla je jedva 26letnemu pesniku prve ljubljanske dramatke umetnosti. Mladi Grillparzer je bil takrat še popolnoma pod vplivom romantične struje, živel je še v dobi, ko so »usodne drame« bile moderne, in podal je dunajskemu občinstvu vzor take tehnobne poezije. Zaloigra je bila doslej izreden uspeh in se je ohranila v repertoarju vseh večjih in manjših gledališč. Poznejše drame Grillparzerjeve imajo sicer večjo umetniško vrednost, posebno tiste, ki jim je vzeta snov iz klasične in domače zgodovine, a vendar je ostala »Prababica« najpopularnejša drama avstrijskega Schillerja. In tako smo jo po preteku 90 let dobili tudi na slovensko pozornico. Čudno, da so jo prejšnja gledališka vodstva toliko časa odlašala. Saj malokakšna snov tako zelo ugaja našemu širšemu občinstvu, kakor romantiška, naj si bo staro ali novoromantiška. Neodvratna usoda, ki ravna dejanje in nehanje junakov, dasi ji kljubujejo, davni greh staršev, ki se mora maščevati na potomcih, zlokobno orožje, staro bodalce na steni, tajnostna napetost skozi vso igro in vrhu tega težki resnobni troheji v dikciji, to vse vzbuja v gledalcu tisto ubranost, da čuti z junaki in se boji zanje. A pesnik je dodal še več, da dejanje ne ostane samo grozna povest: resne, težke misli izraža v vznesenem pesniškem jeziku, in tudi slovenski prevod je ohranil pesniški značaj izvirnika. Bil je to večer na umetniški višini. Z veseljem čestitamo vodstvu na lepem uspehu, radi priznavamo skrbno režijo, predvsem pa izrekamo zaslužno priznanje igralcem, ki so znova dokazali, da znajo v resnem stremeljenju za dovršenostjo nuditi našemu občinstvu res umetniški užitek. G. N. u. i. e. je imel svoj veliki večer. Vemo, da ima izborne igralske zmoglosti, vendar nam je v svojem Jaromiru podal veliko več kakor smo pričakovali. Skozi vseh pet dejanj protagonist, v najrazburljivejših prizorih od prvega, ko pribiži kot spehna zver v zavetje k Borotinskim, ko najde tam svojo nevesto, ko ga zasledijo ces. vojaki, ko se mora Berti razkriti kot ropar, ko izve, da stari Bolešlav ni njegov oče, pač pa da je svojega pravega očeta Borotinskega smrtno ranil, do zadnje scene v grobnici, ko se ob krsti Berte mrtev zgrudi, — vseskozi je svojo težavno, tudi fizično naporno vlogo izvrstno igral, ne, živel je v njej. To ravno ga je včasih zavedlo, da je v strastni razburjenosti prestopil meje glasovne umerjenosti. Ne manj izborna družica mu je bila gospa Borotnikova, ki je kot Berta. Vso vrsto aktofov, ki vzemirajo mlado žensko srečo, od viška sreče do globin nesreče, je izražala s finim pojmovanjem naturalistiške igre. Ob mrtaškem odru svojega očeta je bila prava umetnica v mimiki. Stari Borotinski, g. Dragotina o v. i. e. je bil mož na svojem mestu: zavedal se je kot grof svojega aristokratskega značaja v govorici in kretanjah, nikjer ni pretiral, dasi je slutil, kaka usoda visi nad njegovim rodom. In prababica? Če jo omenimo poslednjo, ni zadnja. Ni lahka stvar igrati vloge, ki je motiv vse grozne povesti. Čim tajnostnejši, čim bolj molčeči so njeni nastopi, tembolj mora znati vladati vsako kretinjo, vsak pogled, vsak korak. Gospa Danilova jo je igrala dostojno umerjeno, tudi njena maska je odgovarjala podobnosti z Berto. O drugih sodelujočih izpregovorimo, ko bomo poročali o reprizi. Vohče so gg. Danilo, Bukšek in Toplak ugajali, zadnjemu je pripravljamo, da pazi na jasno izreko, saj mu slovenščina dokaj gladko teče. — Hiša je bila razpoložena, in vladala je v njej tista razpoložena, ki dviga človeka nad topo vsakdanost.

»Svoboda«, glasilo narodno-naprednega dijaštva, ki izhaja sedaj v Ljubljani, ni pogodu klerikalnem, zato so uprizorili ljuto gonjo proti temu listu z namenom, da bi ga na ta ali oni način uničili. Zavedajo se prav dobro, da bo klerikalizmu med dijaštvom prav kmalu odklenkalo, ako se med njim razširijo napredni dijaški listi. Na vseh zavodih so agitatorji, ponajveč razni klerikalni profesorji na delu, da bi preprečili, da bi dijaki ne dobili v roke »Svobode«, dočim delajo z vsemi sredstvi na to, da bi med dijaki čim najbolj razširili glasilo klerikalnega dijaštva »Zoro«. Čele kupe »Zore« se vsak mesec brezplačno razdeli med dijake, da bi se jih s tem pridobilo za klericali-

zem. In res jih je mnogo, ki se s čitanjem tega lista dalo omamiti, da se prilagode klerikalnemu mišljenju. Ako si hočemo med dijaštvom ohraniti krepko napredno strujino, nam je treba poseči po istem sredstvu. To pa je mogoče samo, ako narodno-napredno občinstvo izdatno z gnutnimi sredstvi podpira »Svobodo«. Zato pozivamo vse naprednjake, ki jim strankarska stvar ni deveta briga, vse napredne čitalnice, bralna in druga društva, naj se naroče na »Svobodo« in jo podpirajo s svojimi prispevki. Naročino in vse eventualne prispevke je pošiljati na uredništvo »Svobode« v Ljubljani, Knaflove ulice št. 5.

Društvo c. kr. davčnih uradnikov direktne davčne službe na Kranjskem je imelo včeraj dopoldne v salonu hotela »Ilirija« svoj ustanovni občni zbor, ki ga je otvoril predsednik pripravljalnega odbora davčni upravitelj g. Oblak. Pozdravil je vse navzoče, predstavil oblastvenega zastopnika mag. pristava g. Gutnika a ter dejal, da so se davčni uradniki direktne davčne službe na Kranjskem sklenili združiti v društvo, ki ima namen pospeševanje gospodarskih, strokovnih in službenih zadev c. kr. davčnih uradnikov direktne davčne službe. Položaj teh davčnih uradnikov je posebno zadnji čas jako žalosten, ker po sedanjih službenih razdelitvi ne morejo postati ne le nikoli samostojni uradni voditelji, ampak tudi ni kak njihov kolega njihov predstojnik, temveč so brezpravno podrejeni najmlajšemu konceptnemu praktikantu ter jih označujejo kot same »pomožne funkcije«. Razen tega jih premešča nazaj k davkarjem, kadar se gotovim gospodom zdi potrebno. (Ogorčenje). Nato se je vršila volitev odbora, ki se je takoj sledeče konstituiral: predsednik davčni upravitelj g. Josip Oblak, tajnik davčni asistent g. Rajko Mlejnjk, blagajnik davčni oficijal g. Vinko Nedeljko, odbornika pa sta davčni asistent g. Ivan Hočevar in davčni oficijal g. Ivan Lavrič. Preglednika računov sta gg. Damjan in Ozimič. Za tekoče leto se je določila udnina z 2 kronama, za prihodnje pa 6 K. Neodbitni davčni praktikante se sprejmejo zastoj v društvo, adjutirani pa plačajo do 300 goldinarjev letno po 1 K. Pri slučajnostih se je sklenilo, da postane društvo član centralnega društva v Lincu in potom tega član osrednje zveze društev avstrijskih državnih uradnikov na Dunaju. Soglasno je bila nato sprejeta peticija na finančno ministrstvo za ureditev službenih razmer davčnih uradnikov direktne davčne službe: Personalne razmere davčnih uradnikov direktne davčne službe oziroma merodajnih finančnih oblasti se uredi, da se ali 1. osnuje za nje lastna enotna uradniška skupina (konkretni status) ali 2. da se uvrsti davčni uradniki direktne davčne službe v njih službenim poslom bliže stoječo vrsto finančnih računskih uradnikov. (Ad 1. Na novo osnovana uradniška skupina bi obsegala štiri najnižje činovne razrede in bi se uvrstila ena desetina uradnikov v VIII. in po tri desetine v IX., X. in XI. čin. razred. Praktikante, ki bi dokazali, da so dovršili srednjo šolo z matura, bi se mogli sprejeti le do petine vsega uradniškega statusa. Vojaske certifikatisti naj bi ne imeli nobene pravice do uradniških mest. Ad 2. Ako se uvrsti davčni uradniki direktne davčne službe v vrsto finančnih računskih uradnikov, bi se moralo pri teh seveda temu primerno povšariti število osebja v smislu preje označenega tretjinskega razmerja.) Vsak praktikant bi moral prebiti tekom enega leta kot strokovno skušnjo ali skušnjo iz državne računsk. vede ali pa izpit, ki bo obsegal tisto stvarino kot svoječasni davčnonadzorski izpit. — Službena mesta naj bi se tako uredila, da bi se za vodje samostojnih davčnih referatov določili le taki konceptni uradniki, ki stoji najmanj v istem činovnem razredu z najstarejšim ne juridničnim izobraženim uradnikom uradniške skupine, ki se ima na novo ustanoviti oziroma računsko stroko dotičnega davčnega referata ali dotičnega oddelka. — Uradne ure naj se uredi tako kot pri konceptnih uradnikih dotičnega urada. Govorilo se je končno zaradi upokojitve dosluženih davčnih uradnikov, glede česar se združilo društvo z društvom ostalih davčnih uradnikov. Zoper nameravano namestitve davčnega upravitelja Kloptschitscha, ki je nekod na Štajerskem, za davčnega revizorja na Kranjskem se je najodločneje protestiralo in sklenilo storiti vse korake, da se ta namestitev prepreči. (O tej stvari bomo še govorili.) Ko se je izrekla končno še zahvala gg. predsedniku in tajniku za njuno dosedanje požrtvovalnost, je g. Oblak zaključil zborovanje. Službeni jezik v društvu je v prvi vrsti slovenski in se korespondira samo s predpostavljanimi oblastmi nemški.

C. kr. davkarija v Celju. Piše se nam: Po odreditvi z dne 1. avgusta t. l. imajo vse davkarije, odnosno dotedanje glavnice davkarije, imeti dvojezični napis: »C. kr. davkarijski in dežetni urad«. — Kolikor nam je znano, nabavile so si ta napis že vse davkarije, celo ona v — Mariboru; le c. kr. »glavna« davkarija v Celju ima še danes vedno samonemški pečat z napisom: »K. k. Hauptsteueramt Cillie«. — Sedanja vodja davkarskemu uradu v Celju, g. Hasenbühel, se je kazal doslej še vedno kot objektivni uradnik, zato tudi upamo, da se bude davkariji v Celju pravočasno oskrbel napis, oziroma pečat, kakršen mu po postavi gre!

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju, naznanja, da se je odbor za tekoči zimski tečaj sestavil sledeče: Predsednik: iur. Mate Suhač; podpredsednik: phil. Evgen Vavken; tajnik: iur. Vit. Feod. Jelene; blagajnik: iur. Dragotin Vrečko; knjižničar: iur. Ciril Pavlin; arhivar: tech. Franc Debeve; gospodar: iur. Franc Steinbauer; namestnika: vet. Anton Sok in iur. Viktor Durini; pregledniki: phil. Rado Pavlič, phil. Franc Stopar in phil. Ivan Knaflič. V legitimacijski odsek so se izvolili: phil. Evgen Vavken kot načelnik ter iur. Ludovik Muha in vet. Adalbert Večič.

Slovensko akademsko društvo Adrija v Pragi» si je na I. rednem občnem zboru dne 26. vinotoka za zimski tečaj izvolilo sledeči odbor: Predsednik: tov. stud. iur. Fran Semrou, podpredsednik: tov. stud. iur. Lev Brunček, tajnik: tov. stud. phil. Fran Siblar, blagajnik: sov. stud. iur. Mirko Minatti, knjižničar: tov. stud. techn. Janko Mačkovec, časninar: tov. stud. iur. Janko Prijatelj, gospodar: tov. stud. iur. Anton Dobnik; namestnik: tov. stud. iur. Mirko Dežela in preglednika: tov. cand. iur. Franjo Lipold in tov. cand. iur. Ivan Kavčič.

Šopek jagod, nezaveteljih, cvetočih, zelenih in zrelih, natrganih na 983 m visokem hribu pod Triglavom, nam je poslal prijazen gospod iz Koprnivca. Hrib je mestoma tako bel od cvetočih jagod kakor spomladi. Kaj takega v sedanjem času in tako visoko je v resnici nekaj redkega in izrednega, ljubeznivemu pošiljatelju pa srčna hvala za krasen šopek.

Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v je dobil Ivan Zupan v Kranju, ker je rešil smrti Antona Kosla ravno tam.

Grozen prizor se je primeril 1. t. m. zvečer na brzovlaku, ki odhaja ob pol 6. iz Ljubljane proti Trstu. Na Rakeku je namreč vstopil v brzovlak nekoliko pijan kmet in prišel, kakor je že kmetska navada, jako glasno govoriti in tudi zabavljati na sopotnike. Nekemu Nemcu je vsled tega kri tako zavrela, da je potegnil nabasan samokres iz žepa ter ga nastavil kmetu na prsa, kličeč: Still gestanden, windischer Trottel. Vinjenega kmeta je to tako razburilo, da je potegnil nož in ga nastavil Nemcu na grlo. Bil je to grozen trenutek. Kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo, da niso priskočili sopotniki in spravili nasprotnika narazen. V vagonu je seveda nastala silna zmešnjava. Nekdo je potegnil za silosov, na kar se je vlak ustavil in je preteklo precej časa, predno je nadaljeval vožnjo. V Postojni je kmet izstopil in bo gotovo kaznovan, surovi Nemec — ki je brez pravega povoda potegnil samokres in je glavni krivec, pa je mirno nadaljeval svojo pot. Izstopil je v St. Petru, kjer ga ni nihče nadlegoval, dočim je g. postajenačelnik v Postojni kmeta koj iskal z orožnikom. — L.

Zastop zdravstvenega okrožja novomeškega je v svoji seji dne 28. oktobra imenoval g. Ludvika Kalčiča iz Novega mesta za oskrbnika tamkajšnje bolnice cesarice Elizabete, in uradnika zdravstvenega okrožja. Da se za to službo primerno izvežba, pojde meseca februarja v Linc v tamošnjo bolnico v prakso.

Logar v Banjaloki razsaja še vedno in se nam tozadevno piše: V kratkem času smo izgubili tri gospodinje, ki so zapustile otroke. Najstarejša med njimi je imela komaj 26 let. Reči se mora, da so bile vzorne gospodinje in baš najlepše ženske v onem kraju. 26letna Uršula Ložar iz Zapuži je zapustila 5 otrok, med katerimi je najstarejši komaj osem let star. Razdrt je zakon, ki se je vedno postavljaval v zgled. Sestra umrle je najbrž tudi za legarjem bolna in je mati osmerih otrok. V obeh hišah se je naselil obup. Zupanstvo razglasa sicer ukaze predpostavljanih oblasti, toda za te ukaze se nihče ne zmeni. Ljudje se norčujejo iz vsakega, kdor pred to boleznijo svari in pojasnjuje njeno nalezljivost. Prebivalci kontinuiranih krajev hodijo od vasi do vasi, po trgovinah in uradih, da je

za vse kraje velika nevarnost. Res sta že v sosedni občini dve osebi oboleli za legarjem in se je ta bolezen zanesla že tudi čez Kolpo. Ali ne morejo pristojne oblasti ničesar ukreniti soper to morilko?

Iščejo se priče. Na pastni ponedeljek letos ob pol 6. zjutraj je na postaji Lesce padel z vlaka neki popotnik ter se poškodoval. Ker sedaj toži železnico, potrebuje nujno prič. Zato prosi osebe, ki so vstopile v omenjeni vlak v Lescah ali v Žirovnici, naj se oglasijo pisмено ali osebno pri Franu Demšarju na Jesenicah št. 95.

Umrli je v Hrastniku Fr. vitez Gosleth, solastnik kemičnih tovarov v Hrastniku in v Celju.

Strelski in kogeljski klub Hrastnik-Dol» si je izvolil za prihodnje leto sledeči odbor: gospod Avg. Ludvik, načelnik; g. Ferdo Roš, podnačelnik; g. Jak. Rainer, tajnik; gospica Mici Sorčan, blagajničarka; gosp. Anton Verdaj, orodjar; gg. Anton Gnuš in Jos. Roš, namestnika. V društvu se zbira narodna hrastniška inteligenca.

Zlati križ mariborskega stolnega kapitlja je ukradel 74letni Franc Trček, ki je bil okoli 30 let cerkovník v mariborski stolnici. Stvari so prišli na sled, ko so rublji Trčka za neko terjatev in našli med drugo drobnarijo tudi omenjeni križ. Trček se je izgovarjal, da mu je križ z verižico podaril rajni kanonik dr. Krizanič pred svojo smrtjo. Ker pa dr. Krizanič ni imel pravice podariti tega križa, Trčku niso verjeli njegovega zagovora in pred mariborskim sodiščem je bil obsojen na 4 mesece ječe.

Slovensko umetniško razstavo v Trstu je posetil predsednik tržaškega višjega sodišča ekscelesca Gertscher ter se napram predsedniku »Slov. čitalnice« g. Gabrijelčiču zelo pohvalo izrazil o razstavi. V petek so si ogledali razstavo tudi ljubljanski župan in drž. poslanec Ivan Hribar, obč. svet. Šubic in magistratni ravnatelj Vovčina ter nakupili 8 do 10 umotvorov za ljubljansko galerijo slik.

Se jo je pravočasno dobil 29. januarja 1903 je bila v Trstu oddana dopisnica, ki je dospela ravno 26. oktobra 1907 v roke naslovljenca v Gorici. Vsled malomarnosti poštnega uradnika v Gorici je ležala dopisnica na goriški pošti ves čas.

Kokoši tatovi. V Vrtojbi na Goriškem je tekem zadnjih let izgubilo na stotine kokoši, ne da bi kdo vedel, kam so prešle. Zdaj so aretirali fanta Ivana Mermoljo in Josipa Donatellija, ki sta glavna izmed mnogih ondotnih kokošjih tatov.

Zavratno je umoril v Kukujevcih na Hrvaškem kmet Lazo Gojdašič kmetska Štefana Grgičeviča 16. oktobra 1904. Storičca takrat niso mogli dobiti. Zdaj se je pa Gojdašič sam nevede izdal.

Meteor. mesečni pregled. Minoli mesec vinotok je bil zelo topel, pa zato tudi zelo moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: od sedmih zjutraj 11°, ob dveh popoldne 16°, ob devetih zvečer 13°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 13,6°, za 3,2° nad normalom; največ 21,7° dne 9., najmanj 6,7° dne 12. — Opazovanja na tlakomeru dajo 735,3 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0,7 mm pod normalom; najvišje 743,9 dne 12. zjutraj, najnižje 728,0 dne 17. zvečer. — Mokri dni je bilo 19, padlo je pa 335,1 mm dežja; največ 82,7 mm dne 4. — Nevihto smo imeli ob petih, meglo ob devetih dnevih. — Trajna jugozahodna sapa je prinesla veliko toplote s seboj, srednja dnevna temperatura je vedno brez izjeme normalna daleč presejala, vladala je večinoma velika sopolica ter provzročila mnogo nalivov; barje je bilo dvakrat preplavljeno. — Tekočega meseca listopada pride luna dne 9. proti poldne v zemljino obližje.

Nerodnež. V soboto zvečer je bil v gostilni na Žabjaku št. 3 dimnikar Fran Šetina tako neroden, da ga je moral gostilničar postaviti pod kap. Med tem je Šetina predstavil gostilničarju nogo, vsled česar je ta padel in se znatno poškodoval. Na to je pa Šetina začel gostilničarja obdelavati s pestmi, ter ga je tudi na očesu poškodoval. Zadeva se bude obravnala pr. sodišču.

V Trstu so prijeli nekega človeka, ki si je nadeval kap štiri imena. Pravil je, da se piše Saša Nebogotov, Dragutin Marič, Vaso Miladovič in Karel Dulava. Navedenec je lansko leto prinesel iz Ljubljane mnogo perila, kakor spodnjih hlače, nogovice in drugo, kar je najbrže kje izmaknil. Ker je okradenec neznan, naj se izvoli zglasti pri mestni policiji, kjer imajo tudi aretovančev sliki.

Tatvina. Delavec Antonu Struni je bila včeraj s skladišča na Dolenjskem kolodvoru ukradena nikljasta žepna ura z verižico, vredno 8 K. Tatvine je sumljiv nek mlad fant.

Zatekel se je rjav pes z dolgo dlako in dolgim, košatim repom, kateri ima tujo znamko. Lastnik ga dobi pri pravniku g. Alfonzu Mencingerju na Dvornem trgu št. 3.

Pozna kresnica. Prijatelj našega lista nam poroča, da je snoch ujel Na Prulah kresnico. Res pozen pojav.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z Južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 97 Macedoncev, 50 Bolgarov, 60 Hrvatov in 20 Slovencev. 22 Macedoncev je prišlo iz Koroškega, 40 Hrvatov iz Prusije, 90 Lahov se je odpeljalo pa iz raznih krajev v svojo domovino.

Izglubljene in najdene reči. Fran Strežek je izgubil 30 K denarja. — Gdč. Edita Perhavičeva je izgubila bankovec za 20 K. — G. Jakob Potokar je izgubil zlat prstan, vreden 10 kron. — Ga. Marija Senkova je izgubila denarnico, v kateri je imela bankovce za 20 K. — Na Južnem kolodvoru je bil izgubljen, oziroma najden črn moški klobuk, dežnik, brivska garnitura, bankovec za 10 K in belo pregrinjalo. Terezija Požgajeva je izgubila za 1 K znamk. Neka gospodična je izgubila zeleno ročno torbico, v kateri je imela okoli 15 K denarja, neka dama pa zlato zapestnico, vredno 80 K.

* Drobne novice. Shoda avstrijskega učiteljstva na Dunaju se je udeležilo 300 delegatov, ki so zastopali 50.000 učiteljev.

— Zaradi nenravnih orgij v Opavi je bil obsojen bramborski stotnik Chlepek v trimesečno ječo in na izključitev iz armade. Čevljar Schaefer je dobil osem, mesar Moscha pa šest mesecev ječe.

— Finančna kriza v Ameriki. Ker ni dobili gotovega denarja za izplačevanje delavcev, so samo v Njujorku zadnje tedne industrijska podjetja odpustila 60.000 delavcev. — Potres v Buhari. V mestu Karatagu je podstih 2500 delavcev.

Telefonska in brzovlavo poročila

Dunaj 4. novembra. Cesar je včeraj ob 11. sprejel v posebni avdienci ministra zunanjih del Aehrenthala. Danes ob enajstih je bil pri njem v avdienci ministrski predsednik baron Beck. Avdienca je trajala poldrugo uro. Baron Beck je poročal cesarju o splošnem političnem položaju in o ministrski krizi. Pojutrišnjem sprejme cesar ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerleja in še enega ogrskega ministra, najbrže Kossutha.

Dunaj 4. novembra. Ministrska kriza je znova stopila v akuten stadij. V poslanskih krogih se govori, da bo demisioniral nemški minister-rojak Prade. Njegov naslednik postane nemški agrarec Peschko.

Dunaj 4. novembra. Nemški minister rojak Prade odstopi še tekom današnjega dne, in sicer 1. radi tega, ker poveri baron Beck poljedeljski portfelj vodju čeških agrarcev Prašku; 2. pa radi tega, ker je baron Beck stopil že v dogovor z vodjo nemških agrarcev Peschko, da mu odda portfelj nemškega ministra-rojaka.

Dunaj 4. novembra. Vlada predloži parlamentu v jutrišnji seji proračun za l. 1908. in šestmesečni proračunski provizorij.

Dunaj 4. novembra. Znani češki rodoljub grof Jan Harrach slavi danes svojo osemdesetletnico, dunajski nadškof kardinal Gruscha pa svojo sedem in osemdesetletnico.

Praga, 4. novembra. Včeraj so imele češke stranke konference o političnem položaju. Mladočeška stranka se je izrekla za to, naj dr. Pacak še nadalje ostane v kabinetu, dočim se glede dr. Forta ni sklenilo ničesar definitivnega. Staročeški se izrekli v istem smislu; obenem so tudi razpravljali o kompromisu pri bodočih deželnozbornih volitvah.

Praga, 4. novembra. V češki agrarni stranki vlada veliko nesoglasje radi stališča, ki ga naj zavzame stranka napram vladi. Ena skupina zagovarja oportunistno politiko napram vladi, druga skupina pa zahteva ostro opozicijo proti Beckove ministru zlasti v zadevi nagodbe.

Belgrad, 4. novembra. Vesti dunajskih listov, da pride ministrski predsednik Nikola Pašić te dni v Pešto, so neresnične. Pašić ostane v Belgradu in ne misli čisto nič na potovanje v Pešto.

Petrograd, 4. novembra. Car Nikolaj otvori osebno III. gosudarstveno durno s posebnim prestolnim govorom.

Stuttgart, 4. novembra. Arhitekt Riss je ustrelil svojo ženo, svoje 3 otroke, svojo metreso in samega sebe. Vzrok groznega dejanja ni znan.

Berolin, 4. novembra. Zdravstveno stanje ruskega ministra zunanjih del Izvolskega se je toliko zboljšalo, da se bo že v nekaj dneh lahko vrnil v Petrograd.

Dobivanje zob

povzročajo otrokom mnogo nepriklj. V olajšilo jim je **Scottova emulzija**. Scotti pospešuje tek, donosa moč in zdravje in deci daje

bele in močne zobčke

Scottova emulzija je tako dobra in slodka, da jo vsi otroci uživajo z zadovoljstvom in veseljem, uravnava prebavo, miri živce in otroci kakor odrasli po njej mirno spe.

Izvirna steklenica **2 K 50 vit.**
Naprodaj po vseh lekarnah.

Prisla samo s to znamko — ribičem — kot jamstvenim znakom Scottovega uravnjanja!

Pri otročjih boeznih

potrebujemo se često kisline preganjajoča sredstva in zatorej opozarjajo zdravniki zaradi milega vplivanja svojega na

alkalična kislina

katero radi zapisujejo pri želodčevi kislini, škrofejinah, krvici, otekanji žlez i. t. d., ravno tako pri katarih v sapniku in oslovskem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnera-j monografija o Giesshübler-Slatini). 54-7

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah. Da se izognete podtaknjenju, se prošite p. n. konzumenti „Mattonijove Giesshübler“ da si dajo originalne steklenice giesshüblerke s latinske odprtmi pri mizi pred svojimi očmi in da pazijo na zamašku na vžgano znamenje.

Borzna poročila

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“

Uradni kurzi burse 4. novembra 1907.

Stavba	Blag
majska renta . . .	97 43
srebrna renta . . .	97 40
avstr. krona renta . . .	96 15
zlata . . .	114 35
ogrška krona renta . . .	92 75
zlata . . .	109 90
posojilo dež. Kranjske . . .	97 75
posojilo mesta Spiljet . . .	110 40
Zadar . . .	99 30
100% . . .	100 80
bos.-herc. železniško . . .	97 60
posojilo 1902 . . .	98 60
česka dež. banka k. s. . .	96 50
z. c. . .	96 10
96 10	96 60
zast. pisma gal. dež. . .	99 —
hipotečne banke . . .	100 —
pešt. kom. k. e. z . . .	101 80
10% pr. . .	1 2 80
zast. pisma innerat. . .	97 —
hranilnice . . .	98 —
zast. pisma ogr. cen. . .	96 75
dež. hranilnice . . .	97 75
z. pis. ogr. hip. ban. . .	98 75
obl. ogr. lokalnih železn. d. dr. . .	98 50
99 50	99 50
obl. češke ind. banke . . .	99 75
99 75	99 75
prior. lok. želez. Trst . . .	99 75
Poreč . . .	99 75
prior. dolenskih želez. . .	99 75
prior. juž. želez. kup. . .	99 75
99 75	99 75
avstr. pos. za želez. p. e. . .	99 20
99 20	10 7 20
brezice od l. 1860 . . .	147 —
od l. 1864 . . .	149 —
147 —	149 —
149 —	256 60
140 —	144 —
267 —	275 —
267 —	273 —
246 —	252 —
97 85	103 65
183 85	184 65
19 65	21 65
489 —	445 —
9 50	95 50
93 —	59 —
60 75	64 75
64 75	46 75
6 25	28 25
68 —	72 —
227 —	231 —
451 60	496 50
149 50	150 50
649 —	651 —
1775 —	785 —
631 75	692 75
743 50	744 50
539 50	340 50
72 75	78 —
598 25	599 25
628 —	639 —
522 —	523 —
253 —	257 —
458	461 60
141 80	143 —
11 37	11 40
19 15	19 18
23 46	23 50
34 02	34 08
117 27	117 47
96 —	96 28
5 58	5 54
4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 4. novembra 1907.

Pšenica za april . . .	50 kg K 12-79
Rž . . .	50 . . . 11-99
Koruzna . . .	50 . . . 7 22
Ovas . . .	50 . . . 8 54

10—15 v višje.

Meteorološko poročilo.

Priloga ved. morjav. Soc. Srednji uradni vlak 730 0 zas.

Novembra	Ura opazovanja	Stanje barometra v vis. v m	Temperatura tura v C.	Vetrovi	Nebe
2	8. sv.	737 4	10 0	sl. svzhod	oblačno
3	7. sv. 3. pop.	734 9 734 2	9 0 12 0	sl. vzh. sl. jvzhod	moglo oblačno
4	9. sv.	733 2	10 2	sr. svzh.	oblačno
5	7. sv.	738 3	9 8	p.m.svzhod	oblačno
6	2. pop.	738 7	7 3	sr. svzhod	jasno

Srednja predvečerašnja in večerašnja temperatura: 8° in 10 4; norm.: 6° in 6 6, Padavina v 24 urah 0 0 mm in 0 0 mm.

Bernhardinec

prave pasme, 10 tednov star, se prodaja v Kolodvorskih ulicah 7. 8732

blagajničarka

išče službe v boljše trgovino. Ponudbe pod „Ljubljana 18“ poste restante. 8734

Stanovanje

srednjeveliko je oddati za februarjev termin. Poizve se v Slomškovi ulicah št. 23 v I. nadstropju. 5735 1

Majhno stanovanje

(priljučno), pripravno za čevljarja ali krojača, se odda za februar 1908, eventualno že poprej. Pismene ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „Hilber“. 3683-2

Stanovanje

s tremi sobami, pritliklami in porabo vrta se odda s 1. februarjem. Več se izve v Kuhnovi ulicah št. 23, II. nadstr. 8781 1

Sprejme se v trajno delo takoj mlad **čevljarjski pomočnik in vajenec** poštenih staršev. Ivan Ramovš, Selo 19 pri Ljubljani

Stalno službo

dobi v Ljubljani in okolici 10, v vsakem političnem okraju po eden izobražen, zgovoren mož, ki obiskuje vsako stanovanje in pridobiva za družbo in časnik denar — Poudarjeno pod naslovom „Slovenska vprašanja“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

V Cigaljevih ulicah št. 3 v I. nadstropju se odda za majev termin

stanovanje

s 7 sobami in pritliklami ali pa kot dvojje stanovanj s 4 in 3 sobami. Več se izve pri hišniku. 5732-1

Pozor! Pozor!

Kavarna „Leon“

V Ljubljani 97-44 na Starem trgu št. 30 vsak torek, četrtek in nedeljo vso noč odprta. Na razpolago je najnovejši ameriški biljard in električni klavir. Z odličnim spoštovanjem Leo in Fani Pogačnik.

Spreten korespondent

kristijan, 23—26 let star, neženjen, nemščine in slovenščine v govoru in pisavi popolnoma zmožen, se sprejme v večji tvornici. Natančne ponudbe s sliko in prepisi izprijčeval pod „B 3308“ na naslov Haasenstain & Vogler, d. d. Dunaj, I. 3728-1

Musgraveja originalne irske peči.

Najboljše in najbolj hranljive trajnogorilne peči. Izredno dobra kurilnost. Cenovniki zastoj. CHR. GARMS Podmokli (Bodenbach) tvornica za železne peči. Tvorniška zaloga pri ŠTEFANU NAGY, v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5.

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe. Edina najkrajša črta čez Bazel, Pariz, Havre v Ameriko. Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo Ed. Šmarda 4626-47

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana v novi hiši „Kmetške posejavnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“

Sprejema zavarovanja Slovenskega „SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Kap. 91.936.993-72 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseslovensko mrežno upravo. Generalni zastop v Ljubljani, Ugar pisarne so v lastni hiši v Gosposkih ulicah št. 22.

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kuhinje, kopalnice, poselake sobe in z drugimi pritliklami, se da takoj ali za februarjev termin v najem. Kje, pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenskega Naroda“. 8718-2

Pristni dobri brinjevec

se dobi pri 60 28 L. ŠEBENIKU v Spod. Šiški. Dne 7. novembra t. l. ob devetih zjutraj se bo vršila javna dražba pri župni cerkvi Sv. Križa pri Trliču za zgradbo novega pokopališča. Proračun je na 4000 kron. Proračun in načrti so razgrnjeni za pregled pri županu v Sebenjah. Pred dražbo mora vsak ponudnik vložiti varščino 10%. 8632-8

Županstvo Križe pri Trliču dne 23. oktobra 1907. Župan: Janez Fajfar.

1000 K nagrade.

Iz blagajnice stavbnega podjetništva Chierici & Ticha v Kranju je bil v noči od 30. na 31. oktobra ukraden znesek 33.400 K, ki je obstajal iz bankovcev po 1000 in 50 K. Darilo 1000 (tisoč) kron prejme tisti, ki najde pravi sled za storičem. 8705-2

Redka prilika za nakup!

Prav lepo posestvo v dvojezičnem industrijskem kraju na Koroškem, izvrsten kraj za trgovca z glavnico, se zaradi starosti in bolhčnosti proda z vsem živim in neživim inventarom. Sem spada poleg gozdov in zemljišč 10 objektov, med njimi gostilna, veliki veselični prestori i. t. d. in pa še neizrabljena vodna moč, velika zaloga peška, dalje dober zaslužek s tovrsto vožnjo za več parov konj. Cenilna vrednost 180.000 K. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 8716-2

Išče se več izurjenih šivilij

Več se izve pri gospe Mariji Pfundner v Kranju. 8704-2

Hiša na prodaj

v Rožni dolini pripravna za vsako obrt, z več stanovanji in gostilno ter z lepim vrtnom in stavbiščem. Naslov v upravništvu „Slovenskega Naroda“. 8730-1

Urnega pisarja

z lepo slov. in nemško pisavo in že večšega manipulanta takoj sprejemem. Plača po dogovoru in poskusu. Pismene ponudbe ali listine se ne vračajo. Dr. Janko Jamšek odvetnik v Litiji. 8729-1

1000 K nagrade.

Iz blagajnice stavbnega podjetništva Chierici & Ticha v Kranju je bil v noči od 30. na 31. oktobra ukraden znesek 33.400 K, ki je obstajal iz bankovcev po 1000 in 50 K. Darilo 1000 (tisoč) kron prejme tisti, ki najde pravi sled za storičem. 8705-2

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.: 7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Področičico, Celovec, Prago. 7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 9-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področičico) Celovec, Prago. 1-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področičico) Celovec. 2-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področičico) Celovec, Prago. 7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področičico) Celovec, Prago. 10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področičico) Celovec.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor: 7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik. 2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik. 7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik. 10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Žitne cene v Budimpešti. Dne 4. novembra 1907. Pšenica za april . . . 50 kg K 12-79 Rž . . . 50 . . . 11-99 Koruzna . . . 50 . . . 7 22 Ovas . . . 50 . . . 8 54 10—15 v višje.

Hiša na prodaj

v Rožni dolini pripravna za vsako obrt, z več stanovanji in gostilno ter z lepim vrtnom in stavbiščem. Naslov v upravništvu „Slovenskega Naroda“. 8730-1

Urnega pisarja

z lepo slov. in nemško pisavo in že večšega manipulanta takoj sprejemem. Plača po dogovoru in poskusu. Pismene ponudbe ali listine se ne vračajo. Dr. Janko Jamšek odvetnik v Litiji. 8729-1

1000 K nagrade.

Iz blagajnice stavbnega podjetništva Chierici & Ticha v Kranju je bil v noči od 30. na 31. oktobra ukraden znesek 33.400 K, ki je obstajal iz bankovcev po 1000 in 50 K. Darilo 1000 (tisoč) kron prejme tisti, ki najde pravi sled za storičem. 8705-2

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.: 7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Področičico, Celovec, Prago. 7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 9-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Področičico) Celovec, Prago. 1-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področičico) Celovec. 2-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Področičico) Celovec, Prago. 7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje. 7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Področičico) Celovec, Prago. 10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Področičico) Celovec.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor: 7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik. 2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik. 7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik. 10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Žitne cene v Budimpešti. Dne 4. novembra 1907. Pšenica za april . . . 50 kg K 12-79 Rž . . . 50 . . . 11-99 Koruzna . . . 50 . . . 7 22 Ovas . . . 50 . . . 8 54 10—15 v višje.